

ENGAGEMENT

1. Engagement in het actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag

Engagement is een **kunstenaarsbeweging** die sinds 2017 seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksisme en machtsmisbruik aankaart in de Belgische kunstwereld. Engagement ontstond in het kielzog van #MeToo. Oorspronkelijk ontwikkelde de beweging vanuit de danssector, maar vandaag betrekken we **alle kunstdisciplines** tot onze werking.

Als een **laagdrempelig peer-to-peer initiatief** bieden we zowel collectieve als individuele steun/advies omtrent socio-psychologische problemen als gevolg van grensoverschrijdend gedrag en discriminatie in het kunstenveld.

Engagement neemt een actieve **rol op in het actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag** en ontvangt sinds 2019 structurele ondersteuning. We zijn een gesprekspartner tussen kunstenaars, kunstinstellingen, betrokken organisaties (vakbonden, oKo, Sociaal Fonds Podiumkunsten, Kunstenpunt, Vlaamse Genderkamer,...) en de overheid. Engagement is weliswaar een onafhankelijke partner.

Als een **bottom-up initiatief** is Engagement uniek in haar werking. Door de **informele** aard van Engagement bereiken we een breed publiek. In ons werk maken we geen onderscheid tussen werknemers, zelfstandigen, vrijwilligers, werklozen of studenten. Alle vragen zijn welkom, krijgen een antwoord en/of worden doorverwezen naar de ombudspersonen van de Vlaamse Genderkamer of andere organisaties.

We zijn een 'beweging' en zien het als onze taak om via doordachte acties en evenementen een **mentaliteitsverandering** teweeg te brengen. We houden de vinger aan de pols en mobiliseren een debat rond seksisme in de kunsten en daarbuiten.

2. Budget algemeen

In mei 2019 ontvingen we 60 000 euro subsidies van voormalige Minister van Cultuur. Met deze middelen hebben we onze werking geprofessionaliseerd en ons netwerk zowel **regionaal**, **nationaal** als **internationaal** verder uitgebreid.

In 2019, heeft Engagement daarnaast **22 540 euro bijkomende middelen** verworven. Met lezingen, panelgesprekken en workshops ontvingen we in totaal 5640 euro. Via de onderzoeksgroep van Sint Lucas Antwerpen (onderzoekshoofd Petra Van Brabant) en het 'Monster-project' van vzw SPIN ontvingen we in totaal 11 400 euro voor onderzoek. Vanuit RoSa krijgen we jaarlijks 1500 euro ondersteuning in natura voor het gebruik van vergader- en

bureauruimtes. In 2018, ontvingen we 8000 euro van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarvan 4000 euro in 2019 werd gebudgetteerd voor bijkomende kosten.

Met dit totaalbudget betaalden we **47 ad hoc (of freelance) medewerkers** voor diverse taken. Dankzij de algemene coördinatie werd de collectieve en horizontale werking van Engagement in goede banen geleid.

3. Uitbouw en bereik

Momenteel bereikt Engagement **meer dan duizend kunstenaars uit minimum vijf disciplines** (dans, theater, muziek, film en visuele kunsten). Dit aantal groeit dag na dag. Maandelijks bereiken we met de Engagement-website gemiddeld 3000 bezoekers. Het Engagement-statement werd reeds door meer dan 500 individuen en organisaties ondertekend, en dit aantal blijft toenemen. De online-communicatie van onze activiteiten gebeurt via onze website, sociale media (Facebook en Instagram) en een maandelijkse nieuwsbrief.

In 2019 hebben we actief ingezet op de **regionale uitbreiding** van Engagement, waardoor een dynamische tak in Gent werd gevormd. In Antwerpen hebben we eveneens bijeenkomsten en workshops georganiseerd.

Onze werking vertrekt vanuit de Vlaamse context, maar bereikt daarnaast ook **nationale en internationale** platformen (zie 'Spreekmomenten'). We blijven verbanden leggen met gelijkaardige internationale kunstenaars-platforms en wisselen als enige gesubsidieerde organisatie kennis uit in een buitenlandse context.

Engagement werd overigens geselecteerd als één van de stakeholders voor **Voice Of Culture**, een brainstorm project rond gendergelijkheid in de cultuursector dat geïnitieerd werd op vraag van de Europese Commissie. In het verslag, waarvan Engagement één van de co-auteurs is, werd het actieplan van de Vlaamse Overheid belicht als voorbeeld van 'good practice'.

Engagement beperkt zich overigens niet enkel tot de cultuursector en staat in contact met **partners buiten de sector**, waaronder Sensoa, hulplijn 1712, Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Voices in Sport en Commissie Erkenning en Bemiddeling voor institutioneel misbruik en geweld uit het verleden.

4. Meldingen en samenwerking Vlaamse Genderkamer

Engagement ontvangt nog steeds regelmatig meldingen. Vaak hebben personen nood aan een één-op-één-gesprek om een professionele ervaring te delen en/of advies te krijgen. Hiervoor schakelen we vrijwilligers in die een opleiding tot vertrouwenspersoon gevolgd hebben. Op dit moment zijn er **zes gecertificeerde freelance vertrouwenspersonen** gelinkt aan Engagement. Zij hebben de nodige expertise om een eerste opvang te bieden, te informeren over interne procedures in organisaties, of door te verwijzen naar externe procedures, hulpverlenende instanties... Zij kunnen hun opleiding eveneens inzetten als freelance

vertrouwenspersoon bij kleinere organisaties. Met toestemming van de melder helpen we bij het uitschrijven van getuigenissen. Dit proces kan cruciaal zijn bij het plaatsen van een ervaring. We nodigen hen ook uit om deel te nemen aan de maandelijkse groepsbijeenkomsten.

Met oog op toekomstig onderzoek en met de toestemming van deze personen **archiveren we deze anonieme getuigenissen**. We hebben hiervoor overzichtelijke en duidelijke richtlijnen uitgeschreven (zie 'Publicaties'). Het (beperkt) delen van deze anonieme getuigenissen kan ook andere slachtoffers helpen bij de verwerking, én ook ruimer in de sector meer inzicht creëren in de problematiek. Met het oog op expertisedeling kunnen geanonimiseerde cases met partners en onderzoekers gedeeld worden (bv. met Sensoa in kader van werkgroep 'Ethisch Leiderschap' van oKo, Vlaamse Genderkamer,...) of gebruikt worden tijdens de Engagement workshops.

Engagement positioneert zich als een **cruciale eerste schakel in het actieplan** tegen grensoverschrijdend gedrag. We proberen voornamelijk een veilige context te creëren waar we samen met slachtoffers op zoek kunnen gaan naar oplossingen die het best zijn voor hen. Indien de persoon in kwestie nood heeft aan verdere stappen dan louter *peer support* en de situatie niet kan opgelost worden in de context van een organisatie, dan verwijzen we door naar de ombudspersonen van de Vlaamse Genderkamer, de vakbond (als het gaat over contractuele vragen en problemen) of bespreken we mogelijke juridische wegen.

De nauwe **samenwerking met de ombudspersonen** van de Vlaamse Genderkamer heeft reeds aangetoond dat er nog steeds nood is aan een laagdrempelig en informeel platform dat personen wegwijs maakt doorheen de bestaande procedures. Sinds de aanstelling van de twee ombudspersonen voor de cultuur- en audiovisuele sector, hebben we ongeveer 20 individuen (voornamelijk flexwerkers) doorverwezen.

5. Activiteiten en evenementen

• Maandelijkse Engagement groepsbijeenkomsten in Brussel en Gent

Sinds 2017 organiseren we regelmatig groepsbijeenkomsten in Brussel. Aanvankelijk waren dit twee-wekelijks ontmoetingen voor kunstenaars die zich identificeren als vrouw, maar sinds 2019 zijn de bijeenkomsten open voor V/M/X en worden ze maandelijks georganiseerd in Brussel én Gent. Tot op heden hebben deze bijeenkomsten plaatsgevonden in organisaties zoals RoSa, NTGent, Campo, Kunsthall Gent, KASK, DOK, Beursschouwburg en WP Zimmer (Antwerpen).

Tijdens deze bijeenkomsten worden ervaringen gedeeld en wordt er collectief gezocht naar strategieën om problemen in professionele context aan te pakken (zoals het schrijven van brieven of het delen van manieren om horizontaler te werken). De opkomst ligt telkens tussen ongeveer 10 tot 20 personen. In totaal zijn er ongeveer 300 kunstenaars die naar minstens één bijeenkomst kwamen. Na elke bijeenkomst wordt er een verslag geschreven.

De verzamelde ideeën uit de bijeenkomsten vormen de input voor de ontwikkeling van tools en het in kaart brengen van problemen binnen het kunstveld. Deze informatie wordt meegenomen naar de gesprekken met sociale partners, de overheid en andere relevant actoren. Daarnaast ligt deze input mee aan de basis van persoonlijke en publieke acties (zoals het schrijven van brieven en artikels, het aanpassen van arbeidsreglementen, in het bijzonder in kleine organisaties,...).

Dit jaar hebben we in samenwerking met Beursschouwburg een focusgroep opgestart rond 'mannelijke identiteit' in het kader van de 'Re/defining Masculinities Week'. Deze bijeenkomsten worden begeleid door life coach Hugo Mega en zijn enkel toegankelijk voor personen die zich identificeren als man. In totaal werden er reeds 9 bijeenkomsten georganiseerd voor ongeveer 90 deelnemers.

- **Skill Shares**

In 2019 hebben we zes 'Skill Share'-sessies georganiseerd, telkens rond een specifiek thema verbonden met het welzijn van de kunstenaars in arbeidscontext. De begeleiders van deze sessies komen uit de Engagement-gemeenschap en werden hiervoor betaald. De sessies werkten bijvoorbeeld rond thema's zoals burn-out, 'zelfzorg' of zelfverdedigingstechnieken. De methodieken zijn voornamelijk gelinkt aan een individuele kunstpraktijken. De workshops rond burn-out en 'zelfzorg' vertrok bijvoorbeeld vanuit specifieke meditatie- en yoga technieken, terwijl de workshop rond zelfverdediging werd gegeven door een kunstenares die gecertificeerd is als zelfverdedigingstrainer. Er waren twee workshops die zang gebruikten als een methode voor traumaverwerking. Het doel van de 'Skill Share'-sessies is om een experimentele ruimte te creëren waarin collectieve kennisoverdracht mogelijk wordt gemaakt. Er worden dus tools aangereikt, maar er is steeds weer ruimte voor uitwisseling met de hele groep. Daarnaast zien we deze workshops als een manier om nieuw individuen te bereiken en Engagement bekender te maken bij een groter publiek. Met deze workshops bereikten we ongeveer 80 individuen.

Vanuit de Skill Share-workshops ontstond een groep van 12 leden die nu maandelijks bijeenkomen in een aparte 'Corallabs'. Dit is een experimentele ruimte waar meer specifieke workshops rond de Engagement-thema's worden gecreëerd. Corallabs zal tijdens het WoWmen-festival 2020 van Kaaitheater voor het eerst met het publiek gedeeld worden. Er werd reeds een workshop geboekt door Erasmus Hogeschool Brussel in de context van een studiedag rond gender.

- **Zelf-publicaties ('zine')**

We hebben het afgelopen jaar twee 'zines' gepubliceerd (2 x 150 exemplaren). Dit zijn zowel informatieve als artistieke publicaties die door een collectieve groep editors werden samengesteld. Deze publicaties verdelen we tijdens events, ontmoetingen, lezingen en workshops en functioneert als een soort 'visitekaartje'. In juni en december organiseerden we

eveneens een zine-launch in Level Five (Brussel) in samenwerking met twee andere onafhankelijke kunstenaarspublicaties: This Container (SE/BE) en Koreografi (NO).

6. Onderzoek en acties

- **Genderbalans in artistieke raden van bestuur**

In 2019 onderzochten we de genderbalans in 203 besturen van de 216 kunstorganisaties die structureel gesubsidieerd worden binnen het Kunstendecreet van de Vlaamse Gemeenschap (207 werkingssubsidies, 7 Kunstinstellingen, Kunstenpunt en VAI). Engagement baseerde zich voor dit onderzoek op informatie van het Departement Cultuur Jeugd en Media van de Vlaamse overheid. We bekeken het jaar 2017, ook voor de aangegeven subsidiebedragen.

Ontbrekende data over de genderbalans van een aantal organisaties en het geslacht van de voorzitters verzamelde Engagement zelf via de online-databanken van het Belgisch Staatsblad en de Nationale Bank. De gepubliceerde grafieken werden gemaakt met steun van Kunstenpunt/Flanders Arts Institute.

De resultaten van het onderzoek werden uiteindelijk samen met een open brief online gepubliceerd op Rekto:Verso (16/05/2019).

Het onderzoek werd financieel ondersteund door vzw SPIN.

- **Seksisme en racisme in het kunstonderwijs**

Vanuit de richtlijnen van actieplan, heeft Engagement ingezet op discussies en acties die betrekking hebben tot het kunstonderwijs. Via workshops en lezingen informeren we docenten en studenten over Engagement en betrekken hen tot de discussie.

Gesprekken, workshops en lezingen met studenten en docenten vonden reeds plaats in onder meer Sint-Lukas Gent, Sint-Lucas Antwerpen, HISK, KASK, Conservatorium Antwerpen en Institut Supérieur des Arts et des Chorégraphies de Bruxelles (zie 'Sprekers Engagement'). Met deze activiteiten bereikten we ongeveer 150 studenten en 50 docenten.

Het Engagement-archief werd overigens geraadpleegd voor onderzoek "Racisme en Seksisme in het onderwijs: een subjectieve mapping" van Anissa Boujdaini en Ilse Ghekiere (coördinator Engagement). 7 docenten en 28 studenten deelden hiervoor hun persoonlijke ervaringen. Engagement schreef ook enkele tools uit om constructief met de discussie aan de slag te gaan.

Het onderzoek en de tools werd in het Nederlands en Engels online gepubliceerd in een dossier rond kunstonderwijs op Rekto:Verso (22/10/2019).

Het onderzoek werd deels gefinancierd door de onderzoeksgroep van Sint Lucas Antwerpen (onderzoekshoofd Petra Van Brabandt).

7. Spreekmomenten

- **Voordrachten en workshops**

Als we voordrachten geven, dan gaat dit meestal over de werking en acties van Engagement. Workshops daarentegen zijn eerder participatief en georganiseerd rond een collectief gesprek. Om deze gesprekken te begeleiden maken we gebruik van getuigenissen uit ons archief en een spelmethode dat gebaseerd is op het Sensoa-vlaggensysteem. De getuigenissen worden vervolgens inhoudelijk besproken en er wordt samen nagedacht over hoe het probleem (eventueel) kan opgelost worden.

Women After Work, Stad Brugge Diversiteit, Brugge: een voorstelling van de Engagement-werking in de context van een reeks TED-talks tijdens de Internationale Vrouwenweek.

Working Together (with conflict), Moving In November Festival, Helsinki (FI): een lezing en driedaagse workshop met dansers in Helsinki over problematiek van 'call-out' cultuur bij situaties van machtsmisbruik in het professionele veld.

Evening Encounter with Ilse Ghekiere and Anissa Boujdaini, ISAC, Brussels: een workshop en gesprek met studenten rond racisme en seksisme in de podiumkunsten en het belang van communicatie omtrent fysieke en mentale grenzen.

Supervisie Vertrouwenspersoon Sociaal Fonds Podiumkunsten, Brussel: een lezing voor een 15-tal vertrouwenspersonen van verschillende Vlaamse kunstorganisaties omtrent de #metoo-discussie in de podiumkunsten.

#Metoo for dance professionals in Berlin: a Workshop, Zeitgenössischer Tanz Berlin/ ZTB, Berlin: een workshop voor dansers in Berlijn in samenwerking met de Duitse organisatie Whistle While You Work. Kennisoverdracht van de nieuwe procedures in Vlaanderen en mogelijke pistes voor de Duitse context.

Engagement Conversation, Curatorial studies/Performing Arts KASK, Gent: op uitnodiging van de studenten organiseerde Engagement twee gesprekken in KASK omtrent het thema 'grensoverschrijdend gedrag'.

Engagement Conversation, HISK, Gent: Engagement werd uitgenodigd door HISK om met de vrouwelijke studenten te praten over hun ervaringen van seksisme en seksueel grensoverschrijdend gedrag in de visuele kunstwereld.

Engagement Conversation, Conservatorium Dans, Antwerpen: op uitnodiging van de studenten organiseerde Engagement een workshop en gesprek omtrent het thema 'grensoverschrijdend gedrag'.

Engagement Conversation, Sint-Lucas, Gent: op vraag van studenten en alumni organiseerde Engagement een reeks ontmoetingen en gesprekken om ervaringen van 'grensoverschrijdend gedrag' te delen.

Workshop Inclusiviteit, Karel De Grote Hogeschool, Antwerpen: engagement gaf in samenwerking met Petra Van Brabandt een workshop voor docenten en opleidingshoofden omtrent privileges en de risicofactoren van kunstonderwijs mbt discriminatie.

Workshop Inclusiviteit, Hogeschool Rotterdam (NL): bovenstaande workshop werd eveneens georganiseerd voor alle opleidingshoofden van de Hogeschool Rotterdam (voornamelijk niet-artistieke opleidingsprogramma's).

Diversity in Art Education, School Of Love, Brussel: workshop met een 10-tal docenten van verschillende kunsteducaties over het *Subjective Mapping*-onderzoek.

(mani)FEST, Girls Go BOOM, Gent: een keynote in context van de launch van het manifesto van Girls GO BOOM, een platform dat jonge meisjes wil motiveren om muziek te maken in alle genres.

Subjective Mapping of Racism and Sexisme, Sint-Lukas, Antwerpen: een workshop met korte lezingen omtrent de problematiek van racisme en seksisme in het kunstonderwijs. De bijeenkomst werd georganiseerd door Sint-Lukas. Kunststudenten van verschillende Antwerpse scholen waren aanwezig.

Discussie Hoger Kunstonderwijs Vlaanderen: Tijd voor radicale verandering?, DeSingel, Antwerpen: een lezing als introductie op een debat tussen zes directeurs van verschillende kunstschole.

From Me to We: Reconfiguring Community, Curators Anonymous/La Loge, Brussel: voorstelling van de Engagement-werking in de context van avond rond 'community-based curatorial practices' in de visuele kunstwereld.

Not Our Correspondence, Kunsthal Gent: een publiek gesprek tussen Engagement, docenten Sint-Lucas Gent, S.M.A.K. en actievoerders omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag en de rol van het instituut. Het gesprek werd ondersteund door Engagement, o.l.v. gesprekskunstenaar Peter Aers

- **Panelgesprekken**

De Genderkamer in Dialoog, KVS, Brussel

Sterke Vrouwen en het Klimaat, VRT/ACOD, Brussel

On The Sofa: #Metoo – to be continued, Tanz Im August, Berlijn (DE)

From Suffragettes To an Inclusive Talk on Feminism, Antwerp Queer Arts Festival, Antwerpen

Deeds Not Words - Achieving Gender Equality in Music and Art across Europe, UK Permanent Representation to the EU, Greater Manchester and Liverpool City Regions, Brussel

We Own It 4: Artistiek activisme, Vooruit, Gent

Makt og maktmisbruk I dansefeltet, Multiplié dansefestival/DancIT, Trondheim (NO)

The Big Conversation On Today's Theatre – het TheaterFestival, Gent

Cultuurdebat: Voor een progressieve kunst, ACOD, Manifesta, Oostende

Mieux-être et bienveillance au travail : quels outils?, Contre Danse, Brussel

Post Dance Conference, MDT, Stockholm (SE)

Visible Award 2019, Parijs (FR)

8. Media

"Sexual Harassment in Dance", *ARTE TV* (documentaire - uitzenddatum in voorjaar 2020)

"Bestuurders cultuurhuizen vooral mannelijk en wit, sector vraagt om quota", *De Morgen* (16/5/19)

"S'engager contre le harcèlement", *Nouvelles de Danse* 76 (2019)

"2 jaar na #metoo: Hoe ver staan we in de strijd tegen grensoverschrijdend gedrag?", *Danspunt* 3 (2019).

"Meer dan vijftig dossiers over machtsmisbruik in de kunsten ingediend", *Bruzz* (9/8/19)

9. Publicaties

"Engagement Archiving Project", *kunsten.be*, Belgium

"Racism en seksisme in kunsteducatie: een subjectieve mapping", *rektoverso.be*, Belgium

"Subjective Mapping of Racism and Sexism in Art Education", *rektoverso.be*, Belgium

"Good practices rond seksisme en dekolonisering op kunstschole", *rektoverso.be*, Belgium

"Good practices regarding sexism and decolonization in art schools", *rektoverso.be*, Belgium

"Bodies and Bodies and Bodies of Work. A feminist Perspective On The Notion of Oeuvre", *Ectetera.be*, Belgium

“Lichamen en lichamen en lichamen van werk. Een feministisch perspectief op de term oeuvre”, *Etcetera*, Belgium

“The Skewed Gender Balance In The Boards Of Flemish Artistic Organization”, rektoverso.be, Belgium

“De Scheve Genderbalans in de besturen van kunstorganisaties”, rektoverso.be, Belgium

“Open Letter: Two Instruments For The Future Minister Of Culture”, rektoverso.be, Belgium

“Twee instrumenten voor de volgende cultuurminister”, rektoverso.be, Belgium

“Institusjonene og #metoo: En moraliteit”, *Norsk Shakespeare Tidsskrift*, Norway

“The Institution and #metoo: A Morality Tale”, *shakespearetidsskrift.no*, Norway

10. Visie en plannen 2020

Volgens de richtlijnen van 2019, zal de algemene werking van Engagement worden verdergezet. Omwille van het zwangerschapsverlof van de hoofdcoördinator van Engagement (Ilse Ghekiere) zal deze taak in de loop van 2020 worden verdeeld onder **vijf coördinatoren** (Ilse Ghekiere, Siska Baeck, Anna Muchin, Karolien Chromiack, Sirah Foighel Brutmann). De coördinatie zal daardoor worden uitgevoerd door kunstenaars die elk actief zijn in een andere kunstdisciplines (dans, theater, muziek, visuele kunsten, film).

Taken voor de coördinatoren:

- Contactpersonen voor sociale partners, Sociaal Fonds voor Podiumkunsten, Kunstenpunt, overheid en andere relevante partners. Deze persoon is aanwezig bij vergaderingen, geeft input en volgt de verwezenlijkingen van de actieplannen in de ruimere cultuursector op.
- Opmaken budgetten en opvolgen begroting
- Coördineert het algemene werkschema, houdt doelen voor ogen en houdt overzicht m.b.t. verschillende activiteiten/projecten.
- Zorgt voor een goede samenwerking en communicatie met betrokkenen en partners
- Coördineert de inhoudelijke en organisatorische beslissingen van het collectief
- Is luisterend oor van de organisatie
- Staat ter beschikking voor bijkomende afspraken en vergaderingen
- Focust op het strategisch uitbouwen van Engagement (bv. regionaal uitbreiden, internationale contacten onderhouden, contacten met instellingen,...)
- Houdt contact met andere steunende organisaties (Instituut voor Gelijkheid V/M, Vlaamse Genderkamer, RoSa,...)
- Staat in voor het overleg en de afstemming met de ombudsfunctie van de Vlaamse Genderkamer.
- Driemaandelijks nieuwsbrief opmaken

- Sociale media (gesloten Facebook-groep, Engagement Facebook-pagina, Twitter en Instagram) en uitnodigingen maken voor 'gatherings' en (bijkomende) activiteiten
- Coördinatie van e-communicatie en websitebeheer
- Schrijven van Engagement teksten
- Copywriting teksten
- Vertalingen naar Engels en Frans

Daarnaast zullen we de financiële ondersteuning gebruiken voor **ad hoc (of freelance) medewerkers** voor diverse taken. Zoals het afgelopen jaar, richten we opnieuw op de samenwerking met een groep van ongeveer 40 kunstenaars. Op deze manier kan het netwerk van Engagement blijven groeien en zal onze werking verder naam maken in de verschillende takken van de Vlaamse kunstensector.

In 2020 zullen we verder focussen op **kunstonderwijs**. Op het einde van 2019 hebben we een werkgroep kunsteducatie opgestart die de workshops verder zal uitwerken en distribueren. Er werd reeds een workshop voor docenten vastgelegd (ESAC, Ecole supérieure des arts du cirque, Brussel) en twee lezingen (Arts/ArtEZ, Arnhem en 'Genre et enseignement supérieur non universitaire', Netwerk Sophia). Engagement zal eveneens deelnemen aan een werkgroep rond discriminatie in KASK in samenwerking met Building Conversations, een project o.l.v. Peter Aers en Lotte van den Berg.

Naast de context van het onderwijs, willen we verder inzetten op **lezingen, gesprekken en** onze aanwezigheid in **panelgesprekken**. We werden reeds uitgenodigd door het NICC voor de organisatie van een publiek gesprek rond seksisme in de visuele kunstensector. Dit gesprek zal plaatsvinden in de context van de tentoonstelling 'Zonder kunstenaars geen kunst' in M HUKA. Daarnaast zullen we de reeds gevoerde gesprekken met S.M.A.K opvolgen en hen adviseren bij het opstellen van een integriteitscode. We willen deze gesprekken uitbreiden naar andere musea en een dialoog starten omtrent de afwezigheid van vrouwelijke kunstenaars in de collectie en het verband met seksueel grensoverschrijdend gedrag in de kunstwereld.

Engagement wil in 2020 samenwerken met **kunstenfestivals**. In februari zal Engagement aanwezig zijn in Gent tijdens *Through The Void, Exit Through The Giftshop*, een performance en beeldende kunstenfestival dat plaatsvindt in Campo victoria en Kunsthof Gent. Engagement is eveneens partner van het WoWmen-festival in Kaaithheater dat begin maart zal plaatsvinden en waar zowel de Engagement-zines als Corallabs zullen worden voorgesteld. Tevens in de context van WoWmen zullen we een focus-zine publiceren die verdeeld zal worden tijdens de lezing van Sara Ahmed. Om onze visibiliteit te verhogen zal een deel van het budget gebruikt worden om onze visuele presentatie te versterken tijdens dergelijke festivals.

We plannen opnieuw de publicatie van enkele **artikels**, waaronder een tekst over het verschil tussen conflict en misbruik in een professionele context. We willen een gesprek openen rond het belang, maar ook de gevaren van een *call out*-cultuur. In de context van de oKo-werkgroep rond grensoverschrijdend gedrag en ethisch leiderschap, zien we een mogelijkheid om een artikel te publiceren rond de betekenis van ethisch leiderschap bij kleinschalige kunstprojecten.

Het **onderzoek en project omtrent diversiteit binnen raden van bestuur** zal worden opgevolgd. Hiervoor zullen we een praktische tool box creëren voor zowel grote, middelgrote, als kleine organisaties.

In 2020 willen we in totaal vier **‘Skill Sharing’-sessies** organiseren, waaronder *Plural Woombs* door Dorine Meel (NL), een workshop rond queerness, ouderschap en kunstenaarsschap en een *Shibari Bondage*-workshop door Francesca Fagiolo (DE). Voor de 2020-reeks zouden we willen samenwerken met andere organisaties zodat we een groter en diverser publiek kunnen bereiken. Op dit moment hebben we reeds contact gelegd met Cargo Collective, een collectief voor transgenders.

De **focusgroep rond ‘mannelijke identiteit’** (*Circles on Masculinities*) wordt in samenwerking met Beursschouwburg verdergezet. Tussen midden februari en midden maart zullen er 12 gespreksmomenten plaatsvinden.

We zullen blijven inzetten op de **regionale uitbreiding** van Engagement. Naast de dynamische tak in Gent, willen we de mogelijkheid bekijken om een tak op te richten in Antwerpen.

Er is eveneens budget voorzien voor de **update van onze website**, omdat de kern van de website nog steeds is opgebouwd rond ons oorspronkelijk statement. Alle informatie is op de website beschikbaar, maar er kan gewerkt worden aan een sterkere logica die de historiek van Engagement opvolgt.

In april zal het **actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag** met de verschillende sociale partners worden geëvalueerd. Engagement zal actief deelnemen aan het verder uitstippelen van het plan, waaronder het evalueren en het verder versterken van de samenwerking met de ombudspersonen bij de Genderkamer.

